

OVERZICHT

van consideraties van de classicale vergaderingen betreffende **vijf voorstellen tot wijziging kerkorde**:

- Romeinse artikelen VI - 3 (samenstelling ambtelijke vergaderingen);
 - ord. 3-23-4 (beëindiging dienstverband bij het justitiepastaat);
 - ord. 3-26, ord. 13-13 en ord. 14 (beroepen over kerkgrenzen heen) ;
 - diverse ord. ('Veilige kerk');
 - ord. 10-7-2 en ord. 10-8 (interclassicaal college voor het opzicht).
-

1. RESPONS

Bij schrijven van 3 mei 2023 is aan de classicale vergaderingen, evangelisch-lutherse synode toegezonden het **voorstel tot wijziging van Romeinse artikelen VI - 3 (samenstelling ambtelijke vergaderingen)** met het verzoek deze door te sturen aan de (wijk)kerkenraden met de vraag of men wel of niet hiermee kan instemmen.

Bij brief d.d. 18 juli 2023 is de classicale vergaderingen gevraagd de consideraties voor 15 oktober toe te zenden.

Aan de kerkenraden is gevraagd via de classicale vergaderingen te reageren, die deze reacties in hun consideraties kunnen verwerken. Aan de classicale vergadering is gevraagd niet te volstaan met de doorzending van de reacties van de kerkenraden, maar daaraan in de consideraties zelf aandacht te geven.

Op **18 oktober 2023** waren de reacties ontvangen van **9 classicale vergaderingen** (Fryslân, Gelderland Zuid&Oost, Groningen-Drenthe, Noord-Brabant-Limburg-Réunion Wallonne, Noord-Holland, Overijssel-Flevoland, Utrecht, Veluwe, Zuid-Holland-Noord en Zuid-Holland-Zuid) en de **Evangelisch-Lutherse Synode**. Met de ontvangst van de consideraties van Delta en Zuid-Holland-Zuid was het overzicht op 27 oktober 2023 compleet.

2. ALGEMEEN

De **CV Fryslân** geeft aan dat er sprake is van een juridisch taalgebruik. Veel gemeenten ervaren dit als 'ingewikkeld, moeilijk te lezen'. Hoewel elk voorstel voorzien was van een korte uitleg, verzoekt de classis voor een volgende keer om een toegankelijker taalgebruik.

De **CV Overijssel-Flevoland** geeft aan

- dat de classicale vergadering niet over de vijf voorgestelde kerkordewijzigingen heeft kunnen considereren – ze heeft niet vergaderd tussen de uiterste datum van het inleveren van de reacties door de kerkenraden bij de CV en die van het inzenden van de consideraties door de CV bij het GCKO. Er zijn ook kerkenraden in deze classis die niet voor de uiterste datum van het inzenden van de reacties bij de CV, vergaderd hebben. Wel heeft de classis het BMCV het mandaat gegeven om namens haar te considereren.
- geen gebruik te hebben gemaakt van het toegezonden format met de aanduidingen 'Akkoord', 'Niet akkoord' en 'Opmerkingen'. Naar haar mening suggereert 'Akkoord' en 'Niet akkoord' instemmingsrecht van kerkenraden en classicale vergaderingen en naar haar mening beschikt zij daar niet over. Het zijn niet meer en niet minder dan bevindingen die doorgegeven kunnen worden.

De **CV Utrecht** brengt een meer algemene opmerking van de kerkenraden naar voren.

In genoemde vergadering waren belangstellenden uit diverse gemeenten aanwezig. Een paar waren dankbaar voor de zorgvuldige wijze waarop hun "kritiek" (negatieve consideratie) besproken is. Aandachtspunt blijft de terugkoppeling vanuit de synode naar (wijk) gemeenten met kritische opmerkingen inzake de consideraties. Deze dient zorgvuldig te gebeuren. In een paar kritische (wijk) gemeenten leeft namelijk de gedachte dat er " niets met hun opmerkingen wordt gedaan". Waarom zouden ze dan nog considereren?

Deze gedachtegang werd in de classicale vergadering herkend en daarom wil zij graag hiervoor aandacht vragen.

3. DE CONSIDERATIES INHOUDELIJK

- Voorstel tot wijziging Romeinse artikelen VI - 3 (samenstelling ambtelijke vergaderingen)

a. Positief (7)

De **CV Delta**, de **CV Fryslân**, de **CV Groningen-Drenthe**, de **CV Noord-Brabant-Limburg-Réunion Wallonne**, de **CV Overijssel-Flevoland**, de **CV Veluwe** en de **Evangelisch-Lutherse Synode**

b. Positief, met opmerkingen, kanttekeningen en/of vragen (4)

De **CV Gelderland Zuid&Oost** stemt in, maar plaatst wel de volgende kanttekening: Eén van de leden van de classicale vergadering heeft aangegeven dat de grondleggende bepaling niet zou moeten verdwijnen uit de Romeinse artikelen en is voorstander van een toevoeging aan het bestaande artikel VI-3 die bepaalt dat de samenstelling van de ambtelijke vergaderingen aangevuld kan worden naar regels bij ordinantie gesteld.

De **CV Noord-Holland** stemt in met de wijziging, maar vraagt wel aandacht voor de door een van de afgevaardigden gemaakte kanttekening:

Door de voorgestelde wijziging (de tekst van VI-3 wordt geheel vervangen door de opmerking die naar de ordinanties verwijst) vervalt in de Romeinse artikelen het uitgangspunt dat meerdere vergaderingen worden 'bevolkt' door ambtsdragers vanuit de plaatselijke gemeenten. Er wordt wel genoemd dát er ambtelijke vergaderingen zijn (VI-1) en welke dat respectievelijk zijn (VI-2), maar niet meer dat de meerdere vergaderingen in principe worden bevolkt door ambtsdragers uit de plaatselijke gemeenten.

De CV begrijpt dat er uitzonderingen zijn (de classispredikant is niet afgevaardigd door een plaatselijke gemeente, evenmin de synodeleden vanuit het categoriaal pastoraat, etc.). Dit staat helder verwoord in de toelichting van de GCKO. Niettemin vindt de CV dat - door deze 'uitzonderingen' heen - het principe dat we een kerk van onderop zijn, juist ook in de wijze van samenstelling van de meerdere vergaderingen, genoemd moet blijven in de Romeinse artikelen. Omdat dat zo de grondlegend is voor onze kerk. Volgens de CV kan het GCKO dit ondervangen door een andere formulering, namelijk in één zin dit principe benoemen en daarna aangeven dat het in de ordinanties nader geregeld is.

De **CV Utrecht** stemt in, maar geeft wel aan dat er niet gewijzigd moet worden, omdat er in de loop van de tijd uitzonderingen zijn ontstaan. Zij stelt voor om in het artikel de mogelijkheid tot uitzondering op te nemen en die uit te werken in de ordinanties.

De **CV Zuid-Holland-Noord** stemt in. Wel wil zij de door een aantal kerkenraden ingebrachte bezwaren onder de aandacht brengen:

HG Schoonhoven: Uitzonderingen in de ordinanties moeten niet de regel in de kerkorde bepalen. De samenstelling van de ambtelijke vergaderingen wordt in de kerkorde bepaald. Het is voor ons heel wezenlijk dat dat blijft staan. Het gaat namelijk over de structuur van de kerk. Er zou aan de kerkorde toegevoegd kunnen worden, dat er ruimte is voor uitzonderingen, die in de ordinanties geregeld worden.

HG Stolwijk wijk 2: Destijds hebben wij ook tegen het voorstel geageerd omtrent uitbreiding met vertegenwoordigers vanuit het categoriale pastoraat. Maar de reden is dat wij het van belang achten dat de vertegenwoordiging altijd vanuit de gemeente moet plaatsvinden en niet vanuit de kerkelijke vergaderingen. Daarbij komt dat juist ook gestimuleerd moet worden om categoriaal pastoraat via de plaatselijke gemeenten te verbinden. Gelukkig gebeurt dit in veel situaties. Voordeel daarvan is dat een predikant niet alleen staat, maar bovenal dat er een zekere verbinding is met een gemeente ter plaatse. Vanuit dat aspect zijn wij het ook niet eens met de aanpassing zoals voorgesteld.

Maranathakerk Den Haag:

- instemmen met gedachte achter de voorgestelde wijziging, nl. het grondartikel minder beschrijvend opstellen, waarmee ruimte wordt gegeven aan nieuwe ontwikkelingen
 - niet instemmen met de voorgestelde formulering. Een Romeins artikel hoort de basis te formuleren, die vervolgens wordt uitgewerkt in ordinanties enz. In de voorgestelde tekst wordt geen basis geformuleerd, maar slechts verwezen naar de uitwerking. Het Romeinse artikel doet zo niet wat het moet doen, en de betreffende ordinantie hangt zonder basis in de lucht
- tekstvoorstel alternatief: 'De ambtelijke vergaderingen worden gevormd door predikanten, ouderlingen en diakenen'. Waarna nadere uitwerking m.b.t. de samenstelling in de ordinanties.

c. Positief noch negatief ()

d. Negatief ()

- Voorstel tot wijziging van ord. 3-23-4 (beëindiging dienstverband bij het justitiepastoraat)

a. Positief (10)

De **CV Delta**, de **CV Fryslân**, de **CV Gelderland Zuid&Oost**, de **CV Groningen-Drenthe**, de **CV Noord-Brabant-Limburg-Réunion Wallonne**, de **CV Noord-Holland**, de **CV Overijssel-Flevoland**, de **CV Veluwe**, de **CV Zuid-Holland-Zuid**, en de **Evangelisch-Lutherse Synode**

b. Positief, met opmerkingen, kanttekeningen en/of vragen (2)

De **CV Utrecht** stemt in, maar wil de volgende opmerking maken. Het is misschien niet duidelijk wie precies wat bepaalt bij dit soort dienstverbanden. Hoe kunnen wij als kerk precies controleren wanneer sprake is van disfunctioneren? Het samenspel van staat en kerk maakt het lastig voor de kerk voor eigen beleid en eigen controle. Vanuit de vergadering werd wel meegegeven dat we moeten benadrukken dat het een “harde” voorwaarde moet zijn dat er bij de beoordeling een zorgvuldige procedure gevolgd wordt en dat dat ook goed wordt gewaarborgd. De **CV Zuid-Holland-Noord** is akkoord met de wijziging. Wel geeft zij ter kennisname een aantal ingediende (praktische) vragen en kanttekeningen door:

PG Leiderdorp: De voorgestelde aanvulling op ord. 3-23-4 lijkt ons niet overeen te stemmen met wat is opgemerkt op bladzijde 3 onderaan van de rapportage van het GCKO, waar zowel in de toelichting als in de formuleringen wordt uitgegaan van een (actieve) beëindiging van de zending door de kerk. Het in deze bepaling noemen van het Statuut is inderdaad niet nodig, maar afstemming met de deelnemers aan het Statuut en ook met de bepalingen van het Statuut zou wel op zijn plaats zijn.

Maranathakerk Den Haag: Duidelijker moet worden dat de eindverantwoordelijkheid bij de kerk ligt (de kleine synode), en niet bij de commissie. Ook moeten er voldoende mogelijkheden zijn voor de betreffende pastor om in beroep te kunnen gaan. - tekst voorstel alternatief: vooropgesteld dat ook in de mogelijkheid tot beroep voldoende wordt voorzien zou de voorgestelde tekst 'De bijzondere opdracht van een geestelijk verzorger werkzaam in het justitiepastoraat eindigt ook, wanneer de daartoe ingestelde commissie van het Interkerkelijk Contact in overheidszaken van oordeel is dat betrokkene niet langer als geestelijk verzorger in het justitiepastoraat kan functioneren' zou als volgt kunnen worden aangepast: 'De bijzondere opdracht van een geestelijk verzorger werkzaam in het justitiepastoraat eindigt ook, wanneer de daartoe ingestelde commissie van het Interkerkelijk CIO van oordeel is dat betrokkene niet langer als geestelijk verzorger in het justitiepastoraat kan functioneren, en – als dit oordeel door de kleine synode gemotiveerd bekrachtigd is – de overheid adviseert de betrokkene te ontslaan. Na ontslag volgt een traject overeenkomstig het traject dat gevolgd wordt bij losmaking van een gemeente-predikant'. [want: 3-23-5: 'na beëindiging van de opdracht is de predikant losgemaakt van de classis of ... of de kerk'. Dan moet 3-21 in werking treden.]

Bodegraven wijk 1 en 2: Kan de Synode nu al iets besluiten over het functioneren van een geestelijk verzorger in het justitiepastoraat? Kan de kerk deze persoon ook weer terugnemen? Als hij niet functioneert in een plaats, wat is dan de consequentie van het losmaken en weer bevestigd worden? Is er bijvoorbeeld een wachtgeldregeling?

c. Positief noch negatief ()

d. Negatief (1)

De **CV Zuid-Holland-Zuid** geeft aan het belangrijk te vinden dat de algemene samenstelling van de ambtelijke vergadering in de Romeinse artikelen van de kerkorde staat als algemeen funderend principe voor de structuur van onze kerk. In de ordinanties kunnen dan de uitzonderingen/toevoegingen op verschillende bestuurlijke niveaus geregeld worden.

- **Voorstel tot wijziging van ord. 3-26, ord. 13-13 en ord. 14 (beroepen over kerkgrenzen heen)**

a. Positief (9)

De **CV Delta**, de **CV Fryslân**, de **CV Gelderland Zuid&Oost**, de **CV Groningen-Drenthe**, de **CV Noord-Brabant-Limburg-Réunion Wallonne**, de **CV Noord-Holland**, de **CV Overijssel-Flevoland**, de **CV Veluwe**, en de **Evangelisch-Lutherse Synode**

b. Positief, met opmerkingen, kanttekeningen en/of vragen (3)

De **CV Utrecht** stemt in, maar wil wel het volgende doorgeven.

Tijdens de vergadering werd aangegeven dat zich dit ook voor kan doen bij de kerkelijk werkers en waarom zou het dan voor die functie niet mogen? De CV vraagt om dit te bezien, omdat het hier Immers gaat over een rechtspositioneel aspect.

Verder meldt de CV dat in de vergadering enthousiaste opmerkingen werden gemaakt over het slechten van kerkgrenzen, dat zes (wijk)gemeenten geen mening hadden, en dat de negatieve opmerking *Wij menen dat het ambt van predikant weliswaar niet gebonden is aan een kerkgenootschap, maar de uitoefening ervan wel.Daarom vinden wij de bestaande termen “ontheffen” en “toelaten” de juiste bewoording hiervoor* in de vergadering geen herkenning oproep.

De **CV Zuid-Holland-Noord** kan zich vinden in deze wijziging, maar geeft er kennisgeving wel een aantal ingediende vragen en kanttekeningen door:

PG Noordwijkerhout - De kleine synode is hiervoor niet voldoende toegerust; leg dit neer bij de geschiktheids- of colloquiumcommissie.

PG Leiderdorp - Tekstueel in de toelichting, blz. 5, laatste alinea, tweede regel: 'dat het feit' schrappen en na 'iemand' toevoegen 'die' .

Ontmoetingskerk Pijnacker - In Ord. 14-5a Overkomst als predikant, blz 9 kopje 2: De zin 'indien een predikant die....eerder predikant van de kerk is geweest overkomt naar de kerk' kwam ons wat onduidelijk voor. Is daar het woordje 'niet' vergeten?

HG Waarde - Uiteraard alleen als de te beroepen predikant de Bijbel voor Gods heilig en onfeilbaar Woord houdt, en hij ook instemt met de kerkorde.

De **CV Zuid-Holland-Zuid** stemt in, maar zou wel graag zien dat duidelijker wordt aangegeven wat in het voorstel met 'de Kerk' wordt bedoeld.

c. Positief noch negatief ()

d. Negatief ()

- Voorstel kerkordewijzigingen 'Veilige kerk'

a. Positief (1)

De **Evangelisch-Lutherse Synode**.

b. Positief, met opmerkingen, kanttekeningen en/of vragen (9)

De **CV Delta** stemt in met de volgende opmerking. Er worden grote vraagtekens gesteld bij het verplichten van een VOG. enerzijds geeft het een schijnzekerheid, daarnaast is de Kerk ook een plaats van vergeving. Ook de grote administratieve druk (zeker met de vele mutaties per seizoen) alsmede de het moeilijk vinden van leiding bij de diverse activiteiten zullen mogelijk leiden tot een moeilijk werkbare situatie. Het zou beter zijn als gemeenten eigen beleid en visie hierop ontwikkelen waarmee ook borging van veilig kerk(elijke gemeente) zijn wordt gerealiseerd.

De **CV Fryslân** is van oordeel dat wat dit voorstel betreft er sprake is van drie delen

1. Veilige kerk: daarover waren de reacties over het algemeen positief en hiermee stemt de CV in.
2. VOG: veel opmerkingen, meer negatief dan positief. Een VOG voor alle werkers in de gemeente vindt men niet acceptabel: In de veelal kleine gemeenten is dit niet-werkbaar, ons-kent-ons, vertrouwen, gemeenteleden zeggen dan helemaal geen 'ja' meer tegen een kerkelijke functie. De voorkeur gaat uit naar een VOG voor alle beroepskrachten en voor die gemeenteleden die werkzaam zijn, in het jeugdwerk tot 18 jaar.

Een aanvullende vraag:

Wat is de juridische aansprakelijkheid voor de gemeente, kerkenraad, als er geen VOG wordt aangevraagd en er is een melding?

3. Vertrouwenspersoon: geen negatieve reacties op de functie van de vertrouwenspersoon, wel vragen over de manier waarop dit logistiek geregeld zou moeten worden. De CV meent dat een vertrouwenspersoon door de classis zou moeten worden aangesteld. Voor elke classis bij voorkeur vier personen, 2 mannen en 2 vrouwen. Zij kunnen dan worden geschoold en men kan met elkaar overleggen.

De **CV Gelderland Zuid&Oost** geeft aan dat zij positief staat tegenover het principe dat de Protestantse Kerk een veilige kerk wil zijn, maar dat zij twijfels heeft over de wijze waarop en over de uitvoerbaarheid.

Ook realiseert zij zich dat misstanden ook in de kerk voor kunnen komen.

Zij wil voorkomen dat het verwijt ontstaat dat 'de kerk' iets te verbergen heeft.

De CV wil, als er sprake is van misstanden, kunnen aantonen dat we ons ingespannen hebben om deze misstanden te voorkomen.

Zij realiseert zich dat ook op andere plaatsen in de samenleving aan vrijwilligers wordt gevraagd om een VOG.

Graag wil de CV dat er meer duidelijkheid komt over de vraag wie wel en wie niet over een VOG moet beschikken

Zij dringt er bij de Dienstenorganisatie op aan om (mee) te werken aan voorwaarden die het zo eenvoudig mogelijk maken om een VOG aan te vragen (simpel en gratis).

Zij vraagt aandacht voor situaties waarbij een team van vertrouwenspersonen wordt aangesteld voor een aantal gemeenten; kan dan een kerkenraadslid wel vertrouwenspersoon worden als zij of hij niet beschikbaar is als vertrouwenspersoon in de eigen (wijk)gemeente?

De **CV Groningen-Drenthe** stemt voorzichtig in met dit voorstel, nadat de vergadering kennis had genomen van een inleiding van ds. Sita Hofstra, als predikant verbonden aan de Protestantse gemeente te Leek Oldebert, tevens gemeentebegeleider voor het meldpunt seksueel misbruik in de kerk (SMPR), waarin ook aandacht gegeven is aan de opmerkingen die door de kerkenraden zijn gemaakt.

De **CV Noord-Holland** stemt in, maar brengt het volgende naar voren:

Voorop moet inderdaad staan: Art. 1, het creëren van een veilig klimaat. Laat gemeenten zelf uitmaken wat daarvoor nodig is.

Wat betreft de verplichting om een VOG aan te vragen voor de categorieën genoemd in GR 16 art. 2 lid 2, zijn veel gemeenten zeer terughoudend. Dezelfde terughoudendheid werd uitgesproken door een aanzienlijk deel van de classicale vergadering. De CV stelt voor de verplichting tot het aanvragen van een VOG te beperken tot de in art. 2 lid 2. onder c., d. en e. genoemde groepen en het aan de gemeenten over te laten voor welke personen buiten deze categorieën een VOG vereist is.

De **CV Utrecht** gaf aan dat veel kerkenraden positief reageerden, maar ook relatief veel kerkenraden negatief. De reacties die vanuit de kerkenraad binnen kwamen waren bij dit onderwerp voor meer dan de helft voorzien van opmerkingen en/of toelichtingen. Een

meerderheid van de kerkenraden is voor het voorstel. Bijna de helft van de voorstemmers had echter opmerkingen en ook bedenkingen. Alle tegenstemmers hadden hun oordeel goed voorzien van uitleg over het waarom van hun keuze.

De CV heeft over het voorstel uitvoerig van gedachten gewisseld en considereert positief, maar brengt wel de volgende punten in, die uitvoerig in de vergadering zijn besproken:

- Praktisch alle kerkenraden benadrukken dat “een veilige kerk” absoluut moet en ook de CVU is daar vast van overtuigd. Vertrouwenspersonen zijn ook het moeilijkste punt niet. Zeker niet als de CV (zoals in de CVU) een helpende hand toesteekt met classicale vertrouwenspersonen die vooral kleinere gemeenten kunnen helpen en bijstaan. In kleine gemeenschappen kent iedereen natuurlijk iedereen. Daar kan het een lastig punt zijn waar de vertrouwenspersonen van de classis goed werk kunnen verrichten. De voorgestelde regelingen kunnen echter geen garantie vormen voor grensoverschrijdend, of ongewenst gedrag. Het is een inperking van een risico.
- In de vergadering bleek elke afgevaardigde voor een veilige kerk te zijn. De manier waarop dit gewaarborgd kan worden werd heftig bediscussieerd. VOG wordt disproportioneel gevonden (leiding bij een zomerweek, autodienst enz.), de baten wegen niet tegen de lasten op. VOG zegt iets over het verleden, maar niet over de toekomst. Het levert “schijnveiligheid” op.
- De vraag is of de invoering op de voorgestelde schaal niet tot een enorme administratieve rompslomp leidt voor gemeenten die -ook nu al- moeite hebben om aan de huidige regelgeving te voldoen. In de maatschappij gaat de aandacht uit naar werkenden met jongeren en kwetsbaren; dit voorstel gaat veel verder, zonder adequate onderbouwing. Veel aandacht ging uit naar de vraag of de kerk bij het vragen van vrijwilligers uit moet gaan van “wantrouwen” i.p.v. “vertrouwen”. De basis van roeping is vertrouwen. Wij werken in de gemeente in het vertrouwen van de Heer en bejegenen in datzelfde vertrouwen elkaar.
- Anderen wezen op de weerbarstigheid van de kerkelijke praktijk in deze. Is verwijzing naar de gedragscode in de kerkelijke gemeente voor haar leden niet voldoende? De meningen bleven hierover verdeeld. Concretisering van wat de GCKO beoogd wordt op prijs gesteld. De vraag werd ook gesteld of de kerk moet blindvaren op de overheid bij de vervulling van de kerkelijke ambten en functies. Wordt daarmee het beginsel van de scheiding van kerk en staat niet losgelaten?
- Anderzijds wordt ook overwogen: “Als het mis gaat, dan gaat het goed mis. Zijn er mensen en levens zwaar beschadigd en is de kerk duidelijk tekortgeschoten”. Kerkenraden zouden hier heel alert op moeten zijn. In hoeveel beleidsplannen komt ‘veiligheid’ aan de orde? Natuurlijk, we hebben er altijd op vertrouwd dat dit in de kerk, waar we iedereen kennen en vertrouwen, geen probleem zou zijn. Maar dat blijkt het helaas zeker wel te zijn. Vaak komt het niet naar buiten, maar het gebeurt zeker wel en dat zou niet moeten. Genoemd wordt ook: Benadeelden worden niet gehoord. Daders gaan naar een nieuwe functie. Ook daar dient aandacht aan besteed te worden.
- Kortom: vanuit de vergadering wordt een gedragscode voor elke gemeente aanbevolen, ook als signaal om de veiligheid zo goed mogelijk vorm te geven; een verplichte VOG levert veel afweer op en de voorspelling dat geen gemeente deze procedure van aanvragen en bijhouden zal gaan uitvoeren.
- Vanuit de kerkenraden is een ruimschootse meerderheid (68) voor het instellen van vertrouwenspersonen
- Met vreugde werd in de vergadering vastgesteld dat de Classis Utrecht een viertal vertrouwenspersonen heeft, die bereid zijn hun deskundigheid verder te ontwikkelen.
- Twee kerkenraden gingen niet akkoord met het aanstellen van vertrouwenspersonen, omdat zij vinden dat deze verantwoordelijkheid principieel bij de kerkenraad en de predikant hoort. Deze opmerking werd door de classicale vergadering niet overgenomen.

De **CV Veluwe** stemt in met het voorstel, maar plaatst hierbij wel de volgende kanttekeningen. Indien een VOG een voorwaarde is om ambtsdrager te worden, dan bepaalt de overheid wie er geen ambtsdrager kan worden. De CV is van mening dat de VOG een nuttig instrument is, maar dat er meer argumenten kunnen zijn om iemand als ambtsdrager te verkiezen.

De VOG gaat alleen over strafrechtelijk vergrijpen en niet over wat er in de kerkelijke rechtspraak aan straf is opgelegd bij vergrijpen. Dat is een lacune. Daarbij is het ook zo dat er bij een tuchtmaatregel na de kerkelijke rechtspraak geen borging is bij een eventuele verhuizing naar buiten de classis. Nu wordt dit informeel deels opgelost maar de vraag is of hier een betere vorm voor is te vinden om dit vast te leggen zodat dit door bevoegde personen raadpleegbaar is.

De registratie van de VOG's moet op een goede plaats worden gedaan, zodat ook de betrouwbaarheid daarvan gewaarborgd is. De CV ondersteunt wat door Hervormde gemeente Barneveld wordt aangegeven, namelijk dat LRP gebruikt kan worden om de VOG's te registreren. Straffen kunnen aan een bepaalde termijn zijn gebonden zodat er na verloop van tijd toch weer een VOG aangevraagd kan worden.

De CV vertrouwt erop dat met de uitwerking van het protocol 'daderbeleid' en het protocol 'erkenning' er ook aandacht gegeven wordt aan de noties die ons in het Bijbels getuigenis aangereikt worden, zoals die van zonde, schuldbelijdenis, vergeving en verzoening.'

De **CV Zuid-Holland-Noord** is ONDER VOORWAARDEN akkoord met de voorstellen met betrekking tot Veilige Kerk. Vrijwel alle (wijk)kerkenraden benadrukken in hun reactie het uitgangspunt van een Veilige Kerk en het belang van het gesprek hierover in kerkenraad en gemeente. Zij zien echter, zeker als het gaat om de VOG, een aantal principiële en praktische bezwaren. De synode wordt gevraagd van deze bezwaren een aandachtspunten kennis te nemen (zie hieronder). De klassicale vergadering vraagt de synode en/of de Dienstenorganisatie de gemeenten te voorzien van een HANDREIKING waarin nog eens wordt ingegaan op de principiële bezwaren (hoe zit het met roeping, vergeving en verzoening in relatie tot de verplichte VOG) en waarin ook aandacht wordt besteed aan de praktische bezwaren (wie wel een VOG en wie niet?, moeten ook de al lang zittende ambtsdragers nog een VOG aanvragen, wat te doen als een gekozen ambtsdrager geen VOG kan overleggen etc etc, zie verder hieronder). De klassicale vergadering hoopt dat een dergelijke handreiking de gemeenten op weg kan helpen bij de invoering van het VOG-beleid.

Door de (wijk)kerkenraden zijn de volgende bezwaren en aandachtspunten genoemd:

Vertrouwenspersoon: De functie Vertrouwenspersoon is in grote lijnen akkoord; sommige gemeenten hebben aanvullingen of kanttekeningen: * Geheimhoudingsplicht vertrouwenspersoon niet beschreven * Te zware taak voor een vrijwilliger * Nadruk op vermijden van belangenverstremming; ook als het gaat om begeleiding door en verantwoordelijkheid afleggen aan de kerkenraad * Inclusieve benadering, dus anders dan man/vrouw * Maximaal 3 termijnen * Wat als er geen vrijwilliger te vinden is? Dan een professionele vertrouwenspersoon inhuren? Wie gaat dit betalen? * Aanstellen vertrouwenspersoon beleggen bij classis of ander orgaan binnen de PKN VOG Het verplicht stellen van de VOG roept de nodige vragen en kanttekening op; voor sommige gemeenten betekent dit dat zij tegen dit voorstel zijn, anderen zeggen akkoord met kanttekeningen. De bezwaren komen samengevat op het volgende neer:

Principieel:

- Hoe is de VOG te zien in relatie tot vergeving en verzoening?
- Hoe verhoudt een VOG zich tot ervaren roeping?
- De scheiding tussen kerk en staat wordt hiermee overschreden
- De kerk moet niet meedoen met de huidige sfeer van wantrouwen en de afrekencultuur

Praktisch/uitvoerend:

- Niet alle vrijwilligers, maar beperken tot nader omschreven groepen: ambtsdragers en degenen die met kwetsbare groepen werken. Voor wie geldt dit? Allen met een pastorale taak? In kleine gemeenten zou dit betekenen dat iedereen een VOG moet aanvragen. Graag een richtlijn op dit punt.
- Een VOG biedt schijnzekerheid en heeft geen toegevoegde waarde; een gedragscode en 4-ogen principe bieden meer veiligheid
- VOG is zinloos, zoeken naar andere vormen van preventie
- De verplichting een VOG aan te vragen kan een drempel oproepen om je als vrijwilliger beschikbaar te stellen. Is er onderzoek gedaan naar dit risico?
- Verzoek heroverweging levenslange karakter van niet verkrijgen VOG; meer discretionaire bevoegdheid voor kerkenraad
- Meer ruimte voor afweging door de kerkenraad
- Te grote administratieve last voor kerkenraden
- Gebrek aan vertrouwen
- De afgelegde belofte in de dienst geeft meer zekerheid
- Koppeling tussen niet-verkrijgen VOG en pastorale hulp noodzakelijk
- Hoe voorkom je dat een gekozen ambtsdrager alsnog niet bevestigd kan worden omdat er geen VOG wordt afgegeven?
- Aandacht voor ambts- en taakdragers die na jarenlange dienst nu opeens een VOG moeten aanvragen. Overgangsregeling?
- Hoe lang blijft een afwijzing van een VOG geldig? En is de aanvraag van een VOG eenmalig of moet dit steeds opnieuw herhaald worden?

De **CV Zuid-Holland-Zuid** geeft aan dat het algemene principe wordt herkend en erkend. Het belangrijkste, en de eerste vereiste, is het binnen een gemeente bespreekbaar maken en houden. Een VOG is het sluitstuk. De vraag is of een VOG voor iedere vrijwilliger niet te veel van het goede is en dat voor naar de personen die werken met kwetsbare personen gekeken moet worden (bijv. pastoraal werkers en jeugdwerkers wel, maar diaken en kerkrentmeester niet). Wellicht is het verstandiger alleen voor bepaalde - door de plaatselijke kerkenraad te beoordelen - functies een VOG verplicht te stellen. Overigens is hier binnen classis en gemeenten veel discussie en meningsverschil over. Administratieve last is ook een veel gehoord punt als iedere vrijwilliger een VOG aan moet vragen. En relatief vaak is ook genoemd dat een verplichte VOG er niet toe mag leiden dat een deel van de vrijwilligers in de kerk, die al zo moeilijk te vinden zijn, hier om bepaalde redenen op afhaken.

c. Positief noch negatief ()

d. Negatief (2)

De **CV Noord-Brabant-Limburg-Réunion Wallonne** considereert negatief. Bij de leden van de CV bestaat, gehoord de kerkenraden, geen draagvlak voor invoering van verplichte VOG, omdat niet aan wezenlijke voorwaarden is voldaan. Er is geen duidelijk invoeringsplan wat betreft de voorlichting aan en begeleiding van gemeenten om het gesprek over Veilige Kerk te voeren. Begeleiding is noodzakelijk met het oog op acceptatie van het voorstel. Bovendien is hulp nodig bij de uitvoering.

De **CV Overijssel-Flevoland** kan niet instemmen met het voorstel. Zij sluit zich aan bij de kritische opmerkingen die een groot aantal kerkenraden gemaakt heeft, en de vragen die sommige kerkenraden gesteld hebben. Samengevat werd het volgende aangegeven:

Er is sprake van toenemende regeldruk in de kerk. Meer dan eens zijn zelfs woorden als 'juridisering' en 'bureaucratisering' genoemd. Een kerkenraad schreef: 'Laten we leren van de AVG-maatregel: die heeft afbreuk gedaan aan spontaniteit en medeleven in de kerk.' Als de voorstellen ongewijzigd aangenomen worden, wordt heel veel van kerkenraden gevraagd. Toegespitst op de VOG: er zijn kerkenraden die voor tientallen mensen een verklaring zullen moeten aanvragen. En: het zal nog moeilijker worden dan het nu vaak al is om vrijwilligers te vinden als ze eerst een VOG moeten kunnen overleggen.

Er wordt op geattendeerd dat een VOG een momentopname behelst en geen garantie voor de toekomst biedt. Ook niet voor het heden trouwens: niet alles wat niet door de beugel kan, wordt door een middel uit het strafrecht 'afgedekt'. Alleen een continue screening met melding van wijzigingen in het justitiële dossier zou voor de kant van het strafrecht een oplossing kunnen bieden. Een VOG geeft dus 'schijnzekerheid'.

Er zijn kerkenraden die vragen welke sanctie kerkenraden opgelegd krijgen als ze zich niet aan de nieuwe regels houden of kan men zich daar ongestraft aan onttrekken?

De toelichting bij de overgangsmaatregel is niet duidelijk. Geldt de regeling inzake de VOG voor nieuwe medewerkers op het kerkelijke erf of ook voor 'zittende'? Worden de zittende als ze geen VOG kunnen overleggen als predikant losgemaakt of – bij niet-predikanten – uit hun ambt gezet of van hun functie ontheven?

Door de nieuwe regelgeving gaat de kerk te zeer aan de leiband van de overheid lopen, terwijl ze haar eigenstandige regelgeving heeft (ambtsbelofte, opzichtroute). In dit verband: wordt met de voorgestelde regelgeving niet de indruk gewekt dat we (ook) op het kerkelijke erf uitgaan van wantrouwen? Wat zeggen woorden als vergeving en barmhartigheid dan nog? In aansluiting daaraan: zouden kerkenraden niet zo iets als een discretionaire bevoegdheid moeten hebben om gemeenteleden die geen VOG krijgen, toch als medewerker te benoemen? Voor predikanten is de optie genoemd om de VOG-operatie door de CV te laten uitvoeren, zoals de CV ook op het terrein van het beroepingswerk een taak heeft (verlenen van approbatie).

De kwestie van het benoemen en laten scholen van vertrouwenspersonen: is het een idee om dat 'uit te besteden' aan de ring of aan de classis? De bezwaren zijn zodanig dat wij niet met de voorstellen zoals die nu op tafel liggen, kunnen instemmen.

- **Voorstel tot wijziging ord. 10-7-2 en ord. 10-8 (Interclassicaal college voor het opzicht)**

a. Positief (9)

De CV Delta, de CV Fryslân, de CV Gelderland Zuid&Oost, de CV Groningen-Drenthe, de CV Noord-Brabant-Limburg-Réunion Wallonne, de CV Noord-Holland, de CV Overijssel-Flevoland, de CV Veluwe en de Evangelisch-Lutherse Synode

b. Positief, met opmerkingen, kanttekeningen en/of vragen (3)

De CV Utrecht stemt in, maar wil wel het volgende doorgeven. Behalve dit interclassicale college wordt de samenwerking tussen de verschillende classicale colleges en commissies van groot belang geacht. Een opmerking die gemaakt werd is of een interclassicaal college niet te weinig is voor heel de kerk, bijvoorbeeld gezien het punt van "Veilige kerk" Bijvoorbeeld lange wachttijden wil je niet zien. De vraag deed zich ook voor of er uitwisseling van informatie over afgedane zaken plaats gaat vinden.

De CV Zuid-Holland-Noord is akkoord met het voorstel. Ter kennisname stuurt zij een aantal kanttekeningen en vragen vanuit de gemeenten mee:

Maranathakerk Den Haag - Prima, dat dat er komt voor het desbetreffende doel. De samenstelling van het college is echter onnavolgbaar ingewikkeld. Vreselijke tekst.

- Hoe kan de voorzitter adviserend lid zijn? Een adviserend lid mag in het algemeen niet meestemmen; dat is wel heel vreemd voor een voorzitter, voor wie men juist nadrukkelijk een zwaargewicht wil hebben (jurist, rechter).
- De passages over toegevoegde leden, die al/niet ambtsdragers zijn en vanuit de classicale colleges komen zijn niet te begrijpen. In de beschrijving (blz 2-3, paragraaf 3): "1 voorzitter + 4 leden (ambtsdragers) + 2 deskundigen + 1 juridisch adviseur = 7 leden + 1 adviseur". In de volgende zin staat: "4 vaste leden is voldoende, want er is ook 1 toegevoegd lid uit de classis waar de casus vandaan komt". In de voorgestelde tekst: op voordracht van de classes: 4 leden en 7 toegevoegde leden (allen ambtsdragers) worden voor 10 jaar benoemd. "De leden van de classicale colleges zijn tevens toegevoegd lid van het interclassicale college" [?? Hoeveel leden zijn dat? Is dat iets anders dan wat er een paar regels daarboven staat, nl dat er 7 leden benoemd worden op voordracht van de classes?]
- Dan nog een juridisch geschoolde (ingewikkeld beschreven) adviseur die vanuit de kleine synode telkens voor 4 jr wordt toegevoegd. [Waarom moet dat anders zijn dan die 10 jaar van de anderen?]
- De kleine synode kiest een jurist als voorzitter uit het interclassicaal college of uit de (belijdende? Of ook doopleden? Overal elders gaat het om belijdende) leden van de kerk. [Als die uit het interclassicaal college komt, is er een vast lid minder: ze wilden immers een vz + 4 leden + 2 deskundigen + 1 juridisch adviseur?]
Tekstvoorstel: De kleine synoden benoemt
 1. een jurist als voorzitter uit de belijdende (?) leden van de kerk, al of niet op voordracht van de classes. Als de voorzitter geen ambtsdrager is, is hij adviserend lid van het college.
 2. vier vaste leden (predikanten of ouderlingen), op voordracht van de classes
 3. xxx toegevoegde leden [aantal ?], op voordracht van de classes, zodanig dat alle classes vertegenwoordigd zijn. [Dit verhaal moet waarschijnlijk aangevuld worden?]]
 4. twee deskundigen [die staan in de beschrijving van paragraaf 3, maar komen in de voorgestelde tekst niet meer voor]
 5. tenminste één juridisch geschoolde adviseur op academisch niveau, uit de belijdende leden van de kerk De onder 1 t/m 3? 4? genoemde leden worden voor een periode van 10 jaar benoemd [herbenoembaar?], de juridisch adviseur steeds voor een periode van 4 jaar [herbenoembaar?]. De benoeming geschiedt zodanig, dat beide ambten vertegenwoordigd zijn. Bij iedere zaak is een toegevoegd lid uit de desbetreffende classis aanwezig. Bij de behandeling van een zaak is tenminste een derde van de collegeleden vrouw en tenminste een derde van de leden man.

Bergkerk Den Haag - Samenstelling

1. De Bergkerk vindt dat het ambt van diaken ook in het college vertegenwoordigd moet zijn, omdat diakenen een dienende taak hebben en dichtbij mensen in nood staan. Juist omdat diakenen geen (directe) pastorale verantwoordelijkheid hebben, kunnen zij bij mogelijk misbruik in pastorale relaties een meerwaarde hebben.

2. De Bergkerk vindt dat 'tenminste' voor 'één toegevoegd lid' moet vervallen. Vanwege de gevoelige, persoonlijke informatie bij het college en het afbreukrisico voor de betrokken partijen mogen er maximaal vijf collegeleden inhoudelijk betrokken zijn. Anderen mogen geen inzage hebben.

3. De Bergkerk wil inclusief taalgebruik in plaats van mannen en vrouwen, bijvoorbeeld 'een afspiegeling van het ledenbestand van de Protestantse Kerk'

Voorzitter

De Bergkerk vindt dat de geschiktheid van de voorzitter bepalend is en niet een specifieke opleiding. Een jurist kan als onbedoeld neveneffect hebben dat het juridische belangrijker wordt dan het persoonlijke.

Adviserend lid

1. De Bergkerk vindt dat ook Doopleden (adviserend) lid kunnen zijn

2. De Bergkerk wil vaste en toegevoegde leden een zelfde termijn geven.

3. De Bergkerk vindt ook hier geschiktheid bepalend in plaats van een juridische opleiding.

PG Noordwijkerhout - De PG stelt voor om ipv 'interclassicaal' het woord 'generaal' aan te houden en dit college GCO inzake SMPR o.i.d. te noemen en het ook onder het GCO onder te brengen. Dit om niet een nieuwe laag binnen de colleges te creëren.

HG Schoonhoven - Waarom interclassicaal en niet generaal?

De Ark Reeuwijk - De taken en verantwoordelijkheden van het interclassicale college behoeft nadere verduidelijking. Hoe verhoudt dit college zich tot justitiële procedures ter zake?

PWG Merenwijk Leiden - Hoe worden de bevindingen gepubliceerd. Hoe zit het met de privacy van betrokkene?

De **CV Zuid-Holland-Zuid** stemt in, maar vraagt aandacht voor de correcte formulering van de juridische zaken. Zij beveelt aan om een deskundige naar de tekst te laten kijken.

c. Positief noch negatief ()

d. Negatief ()